

V médiích dnes a denně zjišťujeme, kdo z vlády přijal kontroverzní rozhodnutí, které ministerstvo plýtvá penězi nebo v jaké státní organizaci se ztratily miliony. Řešíme Andreje Babiše, kšefty hradního podsvětí nebo využívání služebního auta budoucí exhejtmanky Jaroslavy Pokorné Jermanové. Ano, je to dobře. Ale pořád je v republice spousta nepravostí, které zatím nikdo nezkoumá. A přitom jsou ve výsledku mnohdy závažnější.

Jednou z nich je fungování středně velkých měst. Důvod je jednoduchý. Tato města většinou společnost nezajímají, neboť se každý soustředí na své okolí. Stejně tak je poměrně složité dostat lokální problémy do celostátních médií, protože to jsou pro ně „malé věci“. Zjednodušeně řečeno. Středně velká města jsou ještě příliš malá na to, aby jejich chod sami od sebe zkoumali zkušení a schopní novináři, ale už jsou dost velká na to, aby se z rozpočtu dokázaly ztratit miliony korun.

Šest let se pohybuji v politice, dva roky jsem zastupitelem. V komunálních volbách jsem byl zvolen ve své rodné Třebíči do zastupitelstva. A čím víc se ponořuji do fungování města, tím víc nesrovnalostí nacházím. Zásadní je ale to, že se nejedná o nesrovnalosti, které vznikají z neznalosti nebo lidské chyby. Jsou to promyšlené a zcela účelové kroky, které vedení města podniká. Uvedu pár příkladů.

V roce 2016 vyhlásili radní výběrové řízení na provozovatele MHD. V zadávací dokumentaci byly diskriminační podmínky, které způsobily, že se přihlásil pouze stávající (rozumějte preferovaný) dopravce, se kterým má vedení města nadstandardní vztahy. To ostatně potvrdil i ÚOHS a Krajský soud v Brně. Výsledkem je, že má Třebíč o třetinu dražší MHD než jakékoliv jiné město a každý den přichází o 40 000 Kč. A když chtěl Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uzavření smlouvy stoupnout? Radní se narychlo sešli a chvíli před rozhodnutím smlouvu uzavřeli.

Na jaře letošního roku byla pro změnu schválena osmimilionová dotace na vybudování sportovního centra pro thai box. A to v době, kdy město z rozpočtu škrtilo více než 40 milionů korun na opravu silnic, chodníků nebo kanalizací. Žádost o dotaci byla zcela nedostatečná, argumenty lživé, projednání v komisích města neproběhlo. Přesto ji koalice schválila. Že byl jednatel spolku, který o dotaci žádal, na starostově kandidátce, s tím pochopitelně nemá co dočinění. Běžné je i obsazování vedoucích postů na městském úřadě nebo v příspěvkových organizacích lidmi ze stejné kandidátky.

Co vybrat do třetice? Možná každoroční osmimilionovou dotaci na provozování aquaparku. Areál patří městu, ale provozuje ho soukromá společnost, které se jako zázrakem daří již několik let vykazovat na korunu stejné náklady. Na základě těchto podkladů pak žádá o dotace. Vždycky je bez otázek dostane. Kontrola ze strany města? Není třeba, všechno je v pořádku. Provoz firma pochopitelně získala bez výběrového řízení.

Příklady je celá řada a Třebíč patrně nebude ojedinělý případ, kde se netransparentně hospodaří a kde bují klientelismus. Otázkou je, jak tento trend zvrátit, protože opozice má v

těchto městech možnosti velmi omezené. Dokud se o problémy nezačne zajímat někdo zvenčí a dokud budou mít představitelé města a jejich spřízněné firmy pocit, že si mohou dovolit cokoliv, nezmění se nic. Ale snad se blýská na lepší časy.

Aleš Novák